

Seletuskiri Politsei- ja Piirivalveameti Lõuna prefekti 07.08.2020 korralduse „Alkohoolse joogi jaemüügi õiguse peatamine“ juurde

Prefekti korraldusega peatatakse alkohoolse joogi jaemüügi õigus tulenevalt alkoholiseaduse § 36 lg 1 p-st 2, mille eesmärgiks on avaliku korra tagamise huvides tõkestada COVID-19 viiruse levik Tartu maakonnas.

Alkoholiseaduse § 3 lõike 1 punkti 5 kohaselt on jaemüük alkoholi müügiks pakkumine, müük või mis tahes võlaõigusliku lepingu sõlmimine või mis tahes õiguslikul alusel majandustegevuse raames kättesaadavaks tegemine või üleandmine tarbijale tarbijakaitseseaduse tähenduses.

Alkoholiseaduse § 49 lõike 4 kohaselt teostab riiklikku järelevalvet alkohoolse joogi jaemüügiga seonduvate nõuete täitmise ning alkohoolse joogi tarbimise piirangute järgimise üle oma haldusterritooriumil valla- või linnavalitsus. Korralduse nõuetekohaselt täitmata jätmisel on võimalus rakendada korrakaitseaduses nimetatud riikliku järelevalve erimeetmeid ning haldussunnivahendeid.

Käesolev haldusmenetlus on läbi viidud menetlusosalisi ärakuulamata tulenevalt haldusmenetluse seaduse § 40 lg 3 p-st 6, sest tegemist on üldkorraldusega, mis puudutab kogu Tartu maakonda, seega väga suurt isikute ringi.

Piirang on vajalik inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks, et tõkestada COVID-19 viiruse levikut.

Eestis kehtib hetkel soovituslik hajutamise nõue, mille kohaselt tuleb avalikes kohtades tagada turvaline vahemaa inimeste vahel ning siseruumides järgida 50-protsendilise täitumuse nõuet.

Terviseameti andmetel on viimaste nädalate jooksul oluliselt kasvanud COVID-19 viirusesse nakatunute hulk ning Tartumaal on 06.08.2020 seisuga haigeid 47, kusjuures 51% lõuna regiooni haigestunutest on külastanud erinevaid ööklubisid ja baare. Teadaolevalt võib üks haige ilma sotsiaalsete piiranguteta nakatada 3,2 inimest.

Terviseameti hinnangu kohaselt on valdav osa Tartumaa haigestunutest saanud vahetult või edasikandumise teel nakkuse kohtadest, kus on määrav osa inimeste käitumise mõjutamisel alkoholil. Siinkohal võib kaduda tavapärase ohutunnetus, distantsi hoidmine, valjult rääkimine, mille jooksul eraldab inimene rohkelt aerosoole. Seetõttu alkoholimüügi piirang saab olla üks meede.

Terviseameti hinnangul aitab õhtune alkoholipiirang vältida nakkuse edasilevikut, kuna alkoholitarbimisel kaob sageli inimestel ohutunnetus (sh turvalise distantsi hoidmine) ja valjeneb hääletoon, millega suureneb süljepiiskade levik. Lisaks aitab õhtune alkoholimüügi piirang vähendada küllastajate arvu baarides, ööklubides jms asutustes, mis viib haigestunute kontaktide vähenemiseni.

Seega on alkoholimüügi piirangu kehtestamine avaliku korra tagamise huvides.

Seatav piirang riivab teataval määral ettevõtlusvabadusõiguse kaitseala, kuid on arvestades Tartu maakonnas viimaste nädalate haigestunute kasvu tendentsi ja põhjuseid, siiski vajalik, proportsionaalne, mõõdukas ja kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseadusega.

Tartu maakonna ettevõtjate ebavõrdne kohtlemine võrreldes teiste maakondade ettevõtjatega on põhjendatud viiruse leviku tõkestamise vajadusega, sest ebamõistlik oleks piirata alkoholi jaemüüki kogu riigis olukorras, kus haigestumiste kontsentratsioon on suur vaid Tartu maakonnas. Jaemüügi piirang ei ole absoluutne, sest on kehtestatud ajaliselt vaid öötundideks s.o ajavahemikul kell 23.00-06.00.

Alkoholi jaemüügi piirang kehtib alates korralduse allkirjastamisest ja kehtib kuni korralduse muutmiseni ehk piirangu vajaduse äralangemiseni. Vajadust hinnatakse vähemalt kord nädalas.

Esiolgsel hinnangul on tegemist lühiajalise piiranguga, mille kestus sõltub suuresti inimeste endi suhtumisest, käitumisest ning ettevõtjate hajutatuse nõude täitmisest.